

“Mimarlık Eğitimine Yön Verenler” Toplantısından İzlenimler

Yrd. Doç. Dr. F.Gülşen GÜLMEZ
MSGSÜ Mimarlık Fakültesi
Mimarlık Bölümü

Zaman zaman Muammer Hoca'nın öğrencileri ile ya da öğrencilikten yakın dostluğa kadar uzanan ilişkiler kurduğu meslektaşları ile yaptığımız konuşmalarda hep benzer konulara değindiğimizi gördük. Bunlar ilk başta atölye anıları ya da öğrencilik anıları gibi görünseler de hepimiz aslında mimarlığı nasıl öğrendiğimiz anlatıyorduk. Ancak bu anıların ardında yatan gerçek çok başkaydı ve geldiğimiz nokta şu oldu; Hocanın bir yöntemi var. Kendine özgü bir öğretme biçimi var.

Temeli tasarım yapmayı öğretmeye dayanan mimarlık eğitim sistemi içinde, Muammer Hoca'nın yöntemini konuşmak, tartışmak, paylaşmak ve genç kuşaklara aktarmak isteği ile 10 Nisan 2009 tarihinde “Mimarlık Eğitimine Yön Verenler: Prof. Muammer Onat” başlıklı bir toplantı düzenledik.

Davetli konuşmacılarının ortak noktası farklı dönemlerde Hocanın öğrencisi olmaları; daha sonra da yanında, mimarlık eğitimi içinde yer almış olmalarıdır.

İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi Mimarlık Bölümü'nü bitirip Bina Bilgisi Bilim Dalı'nda asistanlığa başladığı 1980 yılından, Finlandiya'ya yerleşmek üzere kurumdan ayrıldığı 1996 yılına kadar Prof. Muammer Onat'ın asistanı olan Hüseyin Yanar toplantıda Hocanın “hocalığı” hakkında özellikle şu noktayı vurguladı: “Hoca yıllar yılı o köşesinde bizim anladığımız anlamda mimarlığın pratik tarafını da, onun alasını da hem yapmış hem de öğrencisine bütün incelikleri ile öğretmiştir ama doğrusu öncelikle mimariye gönül vermeyi ve onu sevmeyi öğretmiştir.”

Öğrenciliği sırasında Muammer Hoca'dan Mimari Proje dersi almış olan Adnan Kazmaoğlu ise Hocanın “hocalığı”nın başka bir yönüne dikkat çekti: “Hoca hepimizi heyecanlandırır, fena halde havaya sokar, adeta dünya mimarlığına yön veriyoruz zannettirirdi. Karşısında kendinizi öğrenci değil de bir mimar gibi hissettiğinizde zaten "zoka"yı yutmuş olurdunuz.”

Yine öğrenciliği sırasında Muammer Hocanın Mimari Proje öğrencisi olmuş Yavuz Koşaner konuşmasında özellikle 1980 yılında kuruluş çalışmalarını yürütüp 1984'den itibaren de 20 yıl Bölüm Başkanlığı yaptığı Eskişehir Anadolu Üniversitesi Mimarlık Bölümü'ne Mimari Proje ve Diploma Jürisine davetli olarak çağırıldığı Hocası ile ilgili anılarından bahsetti.

Ufuk Doğrusöz Muammer Hocanın eğitim metodolojisine odaklandığı konuşmasında, Hoca'nın mimar kimliğini de göz ardı etmeyerek şu yorumda bulundu: "Burada Onat sisteminde mekân deneyiminin aldığı öneme ve biçime yönelik bir başka (*spekülatif*) bir varsayım da ileri sürülebilir; Muammer Onat önce bir İstanbul sonra bir İtalyan mekânlarının yarattığı bir mimardır. Bizce bu denli mekân dinamiği tutkusu her iki deney kaynağının zenginliklerinde, fenomenolojilerinde yatmaktadır."

Aykut Köksal ise özellikle Hocanın mimarlığına yoğunlaşarak şunları söyledi: "Muammer Onat'ın eğitimciliği ile mimarlığı ayrılmaz bir bütündür ve bu bütünün belirleyici özelliği bir "özgürlük alanı" oluşturmasıdır. Onat, özgürlük alanını tkayacak her türden "tamamlanmışlık"ın karşısında durur.

Bu yüzden Muammer Onat'ın tüm yaşamını tanımlayacak tek söz ancak "Opera Aperta" olabilir, yani "Açık Yapıt".

Yaklaşık iki saat olarak planlanan toplantı, Prof. Onat'ın öğrencileri ve meslektaşlarının yanı sıra mimar ve öğrencilerin oluşturduğu yoğun bir katılımıyla dört saate uzamış, ardından okulun kafesinde katılımcıların çoğu ve özellikle İstanbul dışından gelenlerle yapılan sohbette Hocanın "hocalık" yöntemi tartışılmaya devam edilmiştir. Beklentimizin üstünde katılım ve ilgiyle sonuçlanan toplantının yayın haline

getirilmesi ve mimarlık eğitimine yön veren diğer hocalarımız için de benzer toplantıların düzenlenmesi hemen herkesin ortak arzusu olarak dile getirilmiştir. Buradan hareketle toplantının Fakültemiz yayını olan tasarım + kuram Dergisi'nde yayınlanması fikri doğmuştur. Dergi yönetiminin de bu fikri desteklemesi sonucu konu özel sayı kapsamında değerlendirilmiş ve "Prof. Muammer Onat" sayısı hazırlanmıştır. Kuşkusuz bu yayın, toplantının izlerini kalıcı hale getirmesi yanı sıra, Muammer Hocayı gelecek kuşaklara tanıtmaya ve kurumumuz mimarlık eğitiminin bir dönemini Hoca aracılığı ile belgelemesi açısından da değerlidir.

Bu özel sayının yayınlanmasında desteğini ve emeğini esirgemeyen, bizimle aynı heyecanı ve inancı paylaşan tüm meslektaş ve öğrencilerine, Hocam Muammer Onat adına teşekkür ediyorum, Mimar ve Hoca kimliği ile derin izler bırakarak 28 Ekim 2009 tarihinde aramızdan ayrılan Prof. Muammer Onat'ı saygı ve şükranla anıyorum.